



AUTORITATEA NAȚIONALĂ  
DE MANAGEMENT AL  
CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE



# Spalatul pe mâini

**RESPONSABILITATE și RESPECT**

**Ce idee ...**

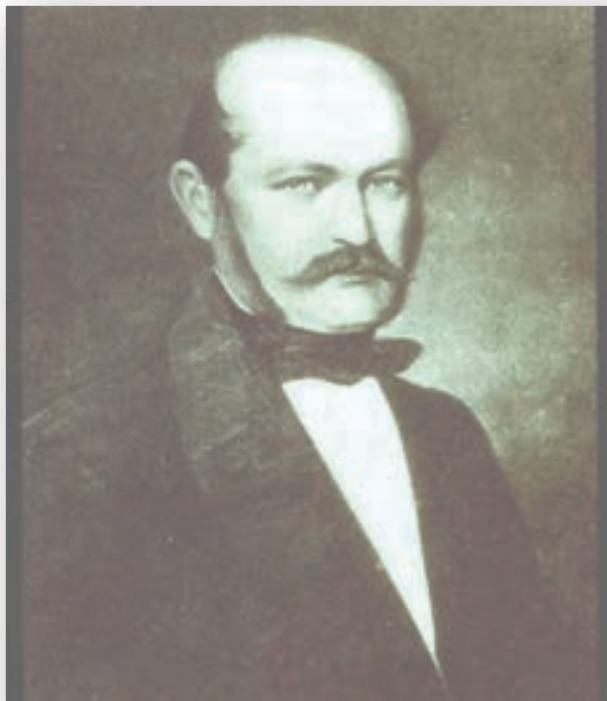


**noi personalul medical  
să ne spălăm pe mâini**

**”Igiena mâinilor este cea mai importantă și la îndemână  
măsură de prevenire a infecțiilor”**

*(Didier Pittet și co. 2001)*

**Esențială pentru siguranța pacientului și a personalului**

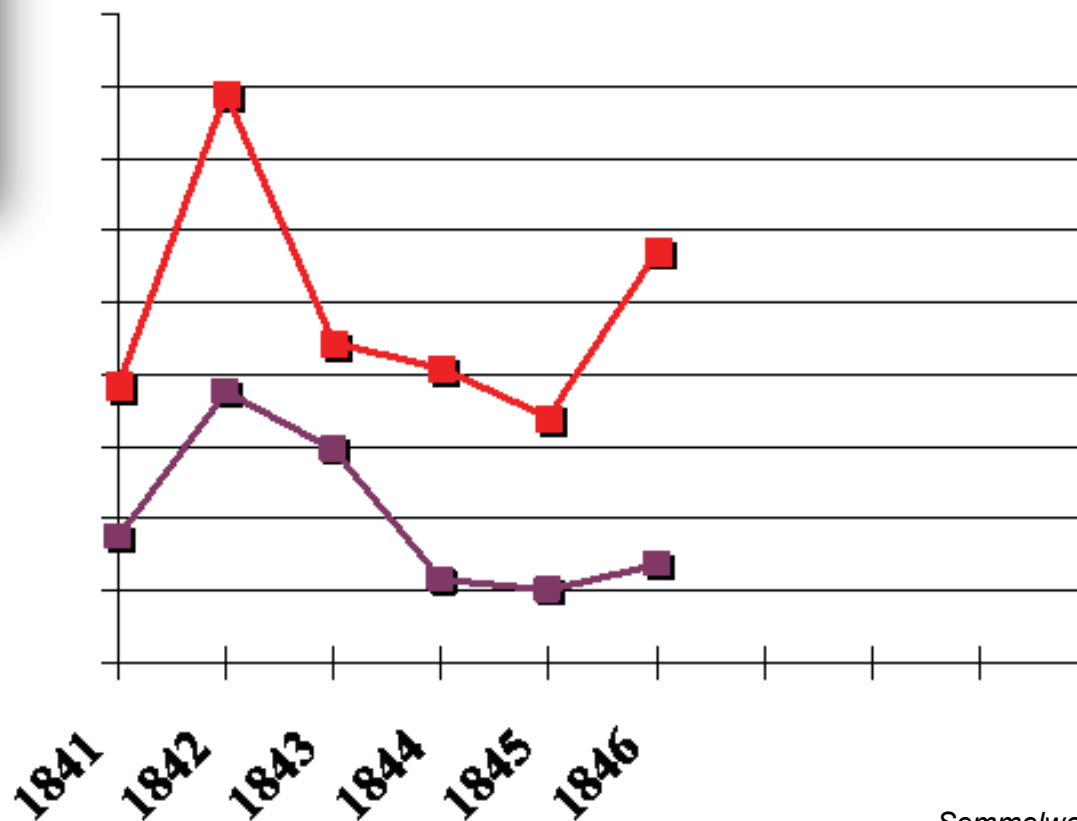


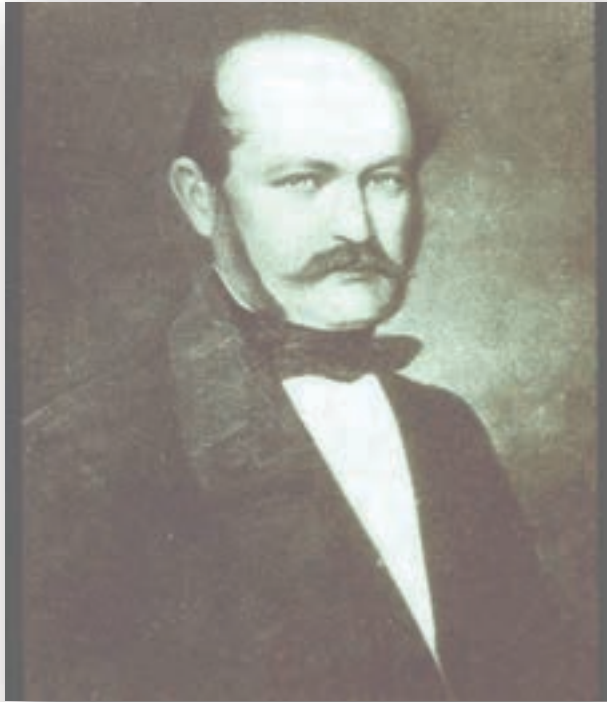
# Ignaz Philip Semmelweis

1818 – 1865

**Mortalitatea** după nașterile asistate de medici era **de 3 ori mai mare** decât în cazul când moașele asistau nașterile

Mortalitatea maternă  
Spitalul general din Viena  
**1841-1846**



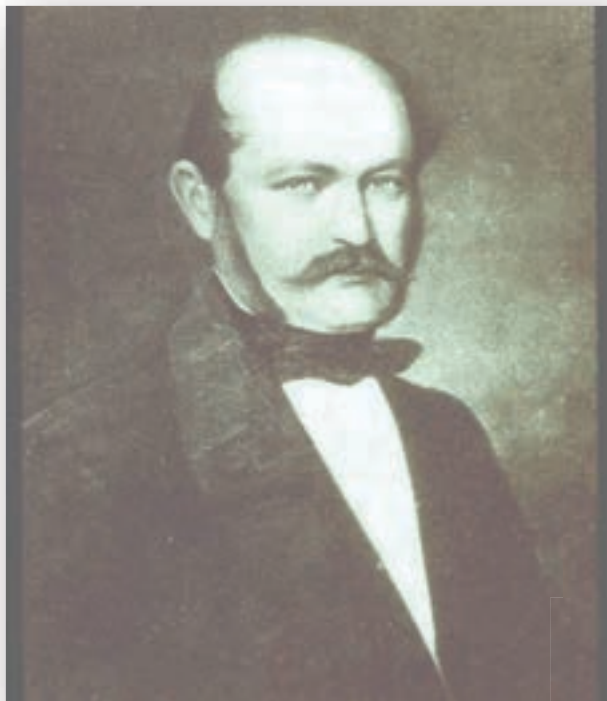


# Ignaz Philip Semmelweis

1818 – 1865

## Mai 1847

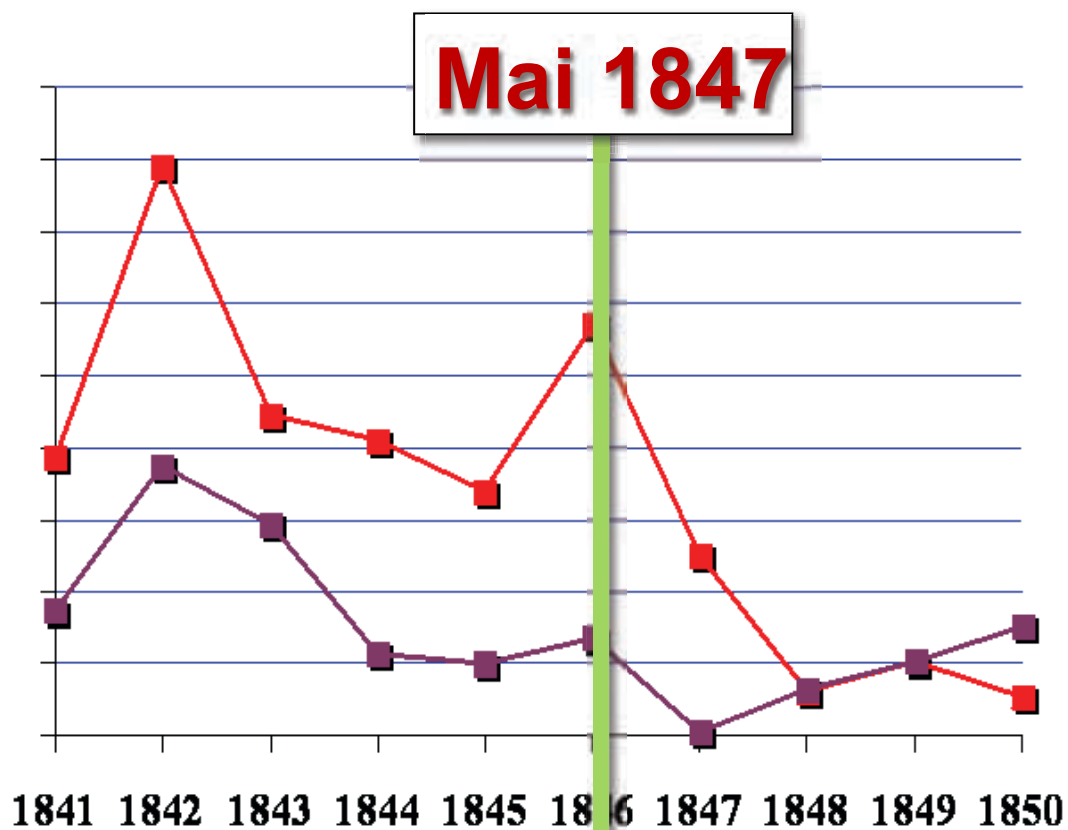
Studentii și medicii au fost **obligați să se spele pe mâini** cu soluție clorinată înainte de a intra în sala de nașteri mai ales când veneau direct de la sala de autopsie

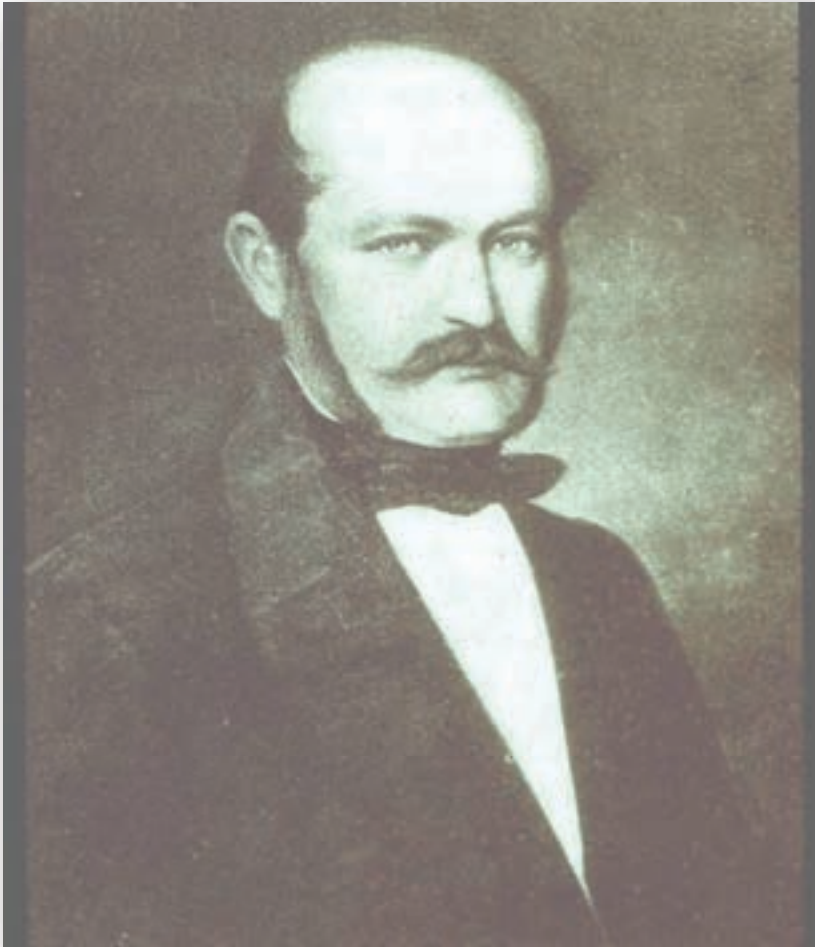


# Ignaz Philip Semmelweis

1818 – 1865

Mortalitatea maternă  
Spitalul general din Viena  
1841-1850





*Ignaz Philipp Semmelweis **înainte** și **după** ce tot a insistat ca studenții și medicii să-și spele mâinile înainte de asistarea nașterilor și după fiecare pacient consultat*

# Totuși ... la 170 de ani după Semmelweis de ce avem :



- peste **1.4 milioane de oameni** care suferă din cauza infecțiilor intraspitalicești
- **5–10% din pacienți** capătă una sau mai multe infecții în unitățile medicale
- riscul de infecții intraspitalicești, în țările în curs de dezvoltare este de **2-20 ori mai mare** decât în cele dezvoltate
- în unitățile de terapie intensivă infecții intraspitalicești afectează **aproximativ 30% din pacienți**, mortalitatea putând atinge 44%

... pentru că **NU NE SPĂLĂM PE MĂINI !**



**De ce**



**să ne spălăm pe mâini**

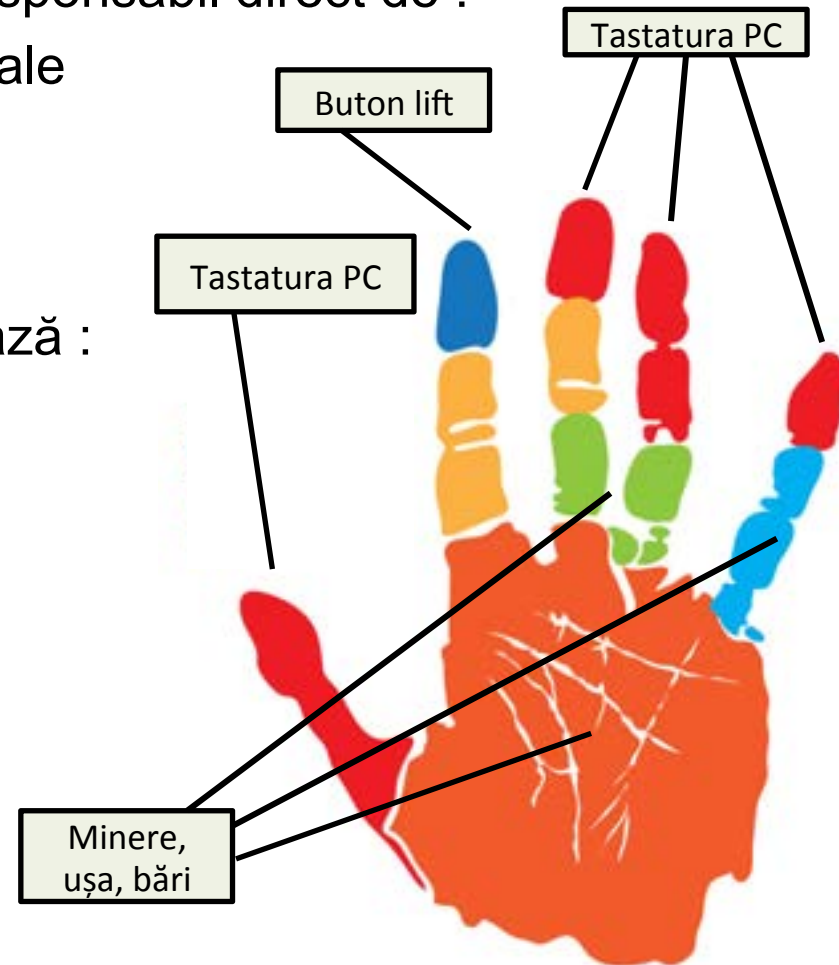
# Cel mai comun mod de transmitere a infecțiilor este prin MÂINI (1)

**NESPĂLATUL PE MÂINI** este responsabil direct de :

- infecții contractate în unitățile medicale
- diseminarea rezistenței microbiene

**NESPĂLATUL PE MÂINI** afectează :

- pacienții
- personalul
- aparținătorii pacienților
- anturajul personalului



# Cel mai comun mod de transmitere a infecțiilor este prin MÂINI (2)

**DOVADĂ de necontestat** este un raport al NHS-Anglia (2012) referitor la "washing hands policy" ...

*" Numărul de cazuri de **infecții MRSA a scăzut cu 41 %** iar al celor cu **C.difficile, 30%** în tot consorțiul NHS din Anglia începând cu Oct.2009 grație **ghidurilor de bună practică de igienă a mâinilor** implementate obligatoriu în tot consorțiul, care au ajutat la prevenirea infecțiilor asociate prin oferirea unui mediu curat și sigur pacienților."*

# Motive pentru NESPĂLATUL MÂINILOR

- am uitat
- chiar așa de des să spălăm mâinile
- folosesc mănuși...nu e nevoie să spăl mâinile
- spălatul frecvent produce iritația și uscăciunea pielii
- chiuvete insuficiente sau impropriu amplasate
- lipsa săpunului și a prosoapelor
- personal insuficient...program prea încărcat...aglomerație mare
- nevoile pacienților sunt prioritare
- trăim cu germenii și ne-am obișnuit toți cu ei
- se mai imunizează și pacienții și noi, personalul

# Aderența personalului medical la programele de SPĂLAT PE MÂINI

An	Procentul de aderență	Zona spitalului
1994 (1)	29%	zona generală / TI
1995 (2)	41%	zona generală
1996 (3)	41%	TI
1998 (4)	30%	zona generală
2000 (5)	48%	zona generală

1. Gould D, *J Hosp Infect* 1994;28:15-30. 2. Larson E, *J Hosp Infect* 1995;30:88-106. 3. Slaughter S, *Ann Intern Med* 1996;3:360-365. 4. Watanakunakorn C, *Infect Control Hosp Epidemiol* 1998;19:858-860. 5. Pittet D, *Lancet* 2000;356:1307-1312.

**global < 40%**

Pittet and Boyce. *Lancet Infectious Diseases* 2001;

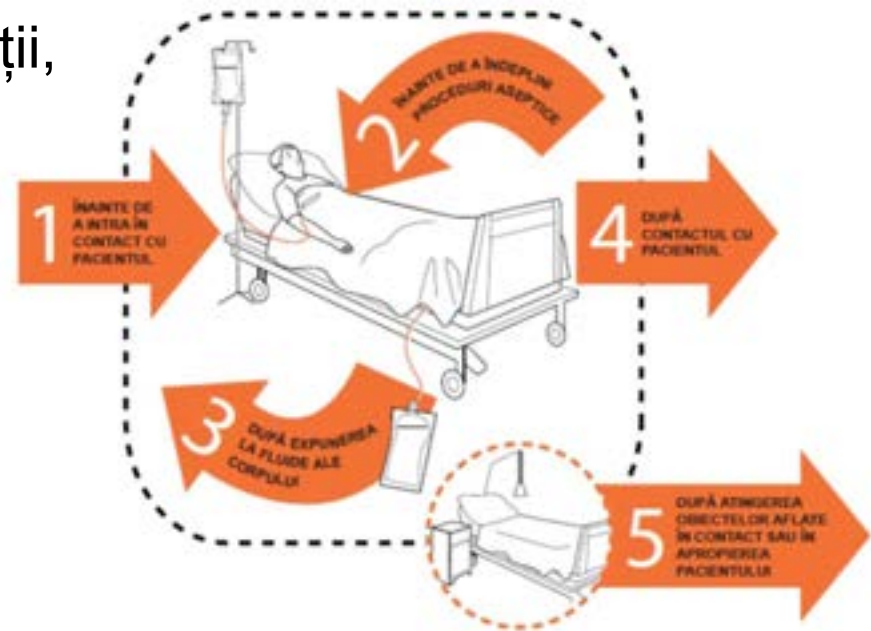
**Când**



**să ne spălăm pe mâini**

# Când să ne spălăm pe mâini ? (1)

- înainte și după fiecare contact cu pacienții
- după contactul cu aparatura medicală, mobilier medical, lenjerie, ustensile nesterile etc
- înainte de orice manevră, procedură aplicată pacientului
- după o contaminare sau posibilă contaminare cu secreții, fluide ale pacienților
- înainte de manipularea medicației
- când trecem de la o zonă contaminată a bolnavului la una curată



## Când să ne spălăm pe mâini ? (2)

- când plecăm sau venim de la locul de activitate
- după ridicarea vreunui obiect de pe jos
- după utilizarea toaletei
- după ce tușim, strănutăm sau ne curățăm nasul
- înainte de a mânca, bea, fuma, înlocui lentilele de contact
- înainte de a ne pune mănuși și după scoaterea lor
- ori de câte ori protecția mănușilor a fost afectată

**Utilizarea mănușilor nu înseamnă scutire de spălat pe mâini !**



**Cum / Cât timp  
să ne spălăm pe mâini**

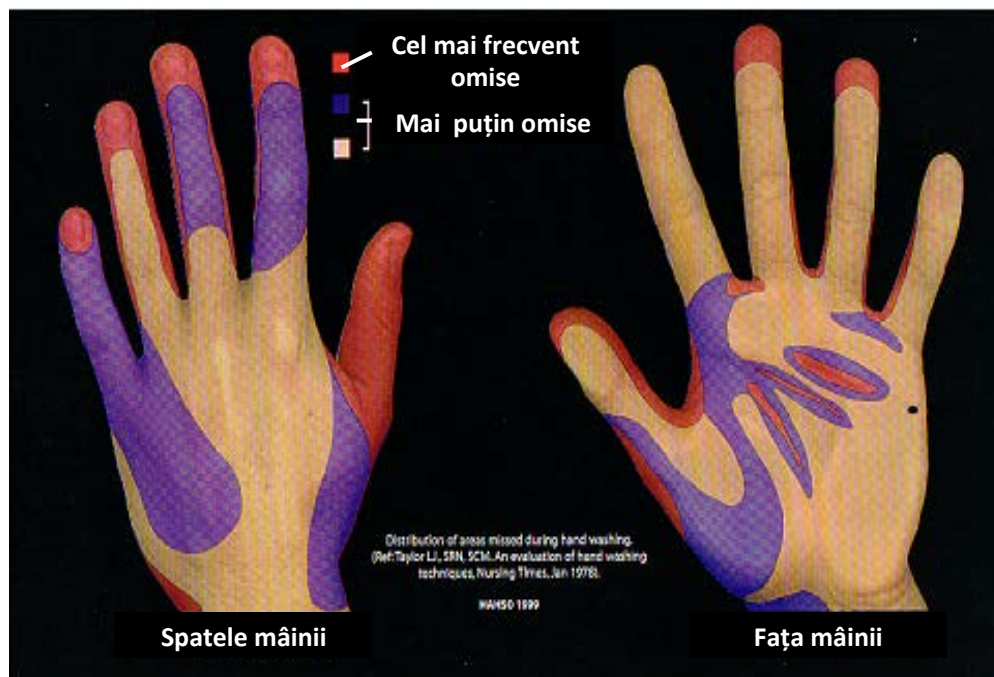


# Cum să ne spălăm pe mâini ?



Frecând și spălând mâinile cu :

- produse bazate pe alcool, ca metodă de rutină, dacă mâinile nu sunt vizibil murdare
- cu apă (preferabil caldă) și săpun, când mâinile sunt vizibil murdare sau au fost expuse la fluide ale pacientului



# Cât timp să ne spălăm pe mâini ?



- **40–60 secunde** timp corect minim de spălat cu **apă și săpun**



**timpul mediu de spălare  
al personalului medical  
<10 sec. !!!**

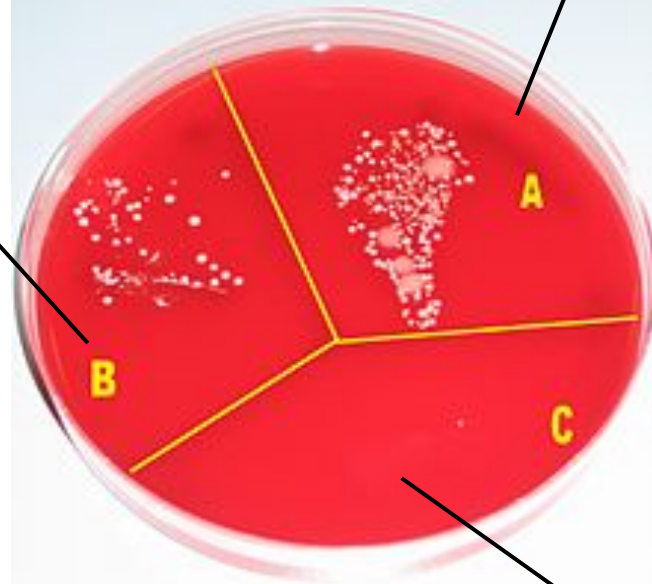
- **20–30 secunde** timp corect minim de spălat cu **dezinfectanți pe bază de alcool**

# **Cum verificăm spălatul pe mâini**



**Cultură microbiană  
de pe mâini spălate  
cu săpun**

**Cultură microbiană  
de pe mâini nespălate**



**Cultură microbiană  
de pe mâini spălate  
cu alcool**



The Wedeco UV Systems Hand Inspection Cabinet highlights



© Domestics



**Ce ar fi de făcut ca  
spălatul pe mâini  
să devină reflex**



# Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini



# Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - la patul pacientului



# Ce ar fi de făcut ca spălatul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - la patul pacientului
  - la intrarea în saloane / spațiile de consult



# Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - la patul pacientului
  - la intrarea în saloane
  - în locații unde spălătul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă



# Ce ar fi de făcut ca spălatul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - la patul pacientului
  - la intrarea în saloane
  - în locații unde spălatul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă
  - **în zonele de acces ale publicului** - intrare-ieșire spital / intrare secții



# Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - La patul pacientului
  - La intrarea în saloane
  - În locații unde spălătul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă
  - În zonele de acces ale publicului - intrare-ieșire spital
- număr suficient de mijloace de spălare-dezinfecție mâini

# Ce ar fi de făcut ca spălatul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - La patul pacientului
  - La intrarea în saloane
  - În locații unde spălatul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă
  - În zonele de acces ale publicului - intrare-ieșire spital
- număr suficient de mijloace de spălare-dezinfecție mâini
- cantitate suficientă / aprovizionare constantă substanțe spălare-dezinfecție

# Ce ar fi de făcut ca spălatul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfectie mâini
  - La patul pacientului
  - La intrarea în saloane
  - În locații unde spălatul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă
  - În zonele de acces ale publicului - intrare-ieșire spital
- număr suficient de mijloace de spălare-dezinfectie mâini
- cantitate suficientă / aprovizionare constantă substanțe spălare-dezinfectie
- tip de substanță / concentrație adecvată fiecărei locații / activități

# Ce ar fi de făcut ca spălatul pe mâini să devină reflex ? (1)

- acces facil la mijloacele de spălare-dezinfecție mâini
  - La patul pacientului
  - La intrarea în saloane
  - În locații unde spălatul pe mâini este identificat ca o necesitate legată de activitatea curentă
  - În zonele de acces ale publicului - intrare-ieșire spital
- număr suficient de mijloace de spălare-dezinfecție mâini
- cantitate suficientă / aprovizionare constantă substanțe spălare-dezinfecție
- tip de substanță / concentrație adecvată fiecărei locații / activități
- substanțe spălare-dezinfecție în termenul de valabilitate



## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la spălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului

## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la spălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului
- Proceduri clare / simple / ușor de aplicat și monitorizat

## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la spălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului
- Proceduri clare / simple / ușor de aplicat și monitorizat
- Educația personalului - planificată / periodică
- Urmărirea implementării procedurilor / a pregătirii personalului
  - anunțată-planificată
  - inopinată
- Materiale informative / Atenționări foarte vizibile în "puncte cheie"



Step 1: Wet hands with water	Apply Palm to Palm	Apply Back of Hand to Palm



## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la sălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului
- Proceduri clare / simple / ușor de aplicat și monitorizat
- Educația personalului - planificată / periodică
- Urmărirea implementării procedurilor / a pregătirii personalului
  - anunțată-planificată
  - inopinată
- Materiale informative / Atenționări foarte vizibile în "puncte cheie"
- SSPLIAAM / CSPLIAAM puternic / profesionist / determinat
- Monitorizare rezultate prin analiza evoluției infecțiilor / consumului de antibiotice / reinternărilor pentru suprainfectări

## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la sălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului
- Proceduri clare / simple / ușor de aplicat și monitorizat
- Educația personalului - planificată / periodică
- Urmărirea implementării procedurilor / a pregătirii personalului
  - anunțată-planificată
  - inopinată
- Materiale informative / Atenționări foarte vizibile în "puncte cheie"
- SSPLIAAM / CSPLIAAM puternic / profesionist / determinat
- Monitorizare rezultate prin analiza evoluției infecțiilor / consumului de antibiotice / reinternărilor pentru suprainfectări
- Evidențierea bunelor rezultate obținute / evidențierea personală

## Ce ar fi de făcut ca spălătul pe mâini să devină reflex ? (2)

- Politică bine definită / coerentă / constantă a unității sanitare referitoare la sălătul mâinilor
- Sprijin puternic al managementului
- Proceduri clare / simple / ușor de aplicat și monitorizat
- Educația personalului - planificată / periodică
- Urmărirea implementării procedurilor / a pregătirii personalului
  - anunțată-planificată
  - inopinată
- Materiale informative / Atenționări foarte vizibile în "puncte cheie"
- SSPLIAAM / CSPLIAAM puternic / profesionist / determinat
- Monitorizare rezultate prin analiza evoluției infecțiilor / consumului de antibiotice / reinternărilor pentru suprainfectări
- Evidențierea bunelor rezultate obținute / evidențierea personală
- **Exemplul personal**



**Ce face A.N.M.C.S.  
pentru ca  
spălatul pe mâini  
să devină reflex**



<b>Managementul infecțiilor asociate asistenței medicale respectă bunele practici în domeniu.</b>	<b>S</b>
---------------------------------------------------------------------------------------------------	----------

<b>Managementul clinic al structurilor medicale previne și limitează riscul infecțios.</b>	<b>Cr</b>
--------------------------------------------------------------------------------------------	-----------

<b><i>SSPLIAAM/CSPLIAAM supraveghează respectarea regulilor de igienă a mâinilor.</i></b>	<b>C</b>
-------------------------------------------------------------------------------------------	----------

<del><i>Este implementată procedura de verificare a respectării regulilor de igienă și antisepsis în</i></del>	<del><b>I</b></del>
----------------------------------------------------------------------------------------------------------------	---------------------

<b>Managementul infecțiilor asociate asistenței medicale respectă bunele practici în domeniu.</b>	<b>S</b>
<b>Managementul clinic al structurilor medicale previne și limitează riscul infecțios.</b>	<b>Cr</b>
<i>SSPLIAAM/CSPLIAAM supraveghează respectarea regulilor de igienă a mâinilor.</i>	<b>C</b>
<i>Este implementată procedura de verificare a respectării regulilor de asepsie și antisepsie în asistența medicală.</i>	<b>I</b>
<i>Procedura de spălare și dezinfecție a mâinilor este afișată vizibil la fiecare lavoar și sau dozator dezinfectare mâini.</i>	<b>I</b>
<i>Număr probe de sanitație recoltate de pe mâini, cu rezultat pozitiv din total probe sanitație recoltate de pe mâini, recoltate în sectoarele de lucru, în ultimul an calendaristic încheiat.</i>	<b>I</b>
<i>Apa sterilă pentru spălare chirurgicală este controlată microbiologic.</i>	<b>I</b>
<i>Dozatoarele pentru dezinfectare mâinilor sunt amplasate conform recomandărilor SSPLIAAM/CSPLIAAM.</i>	<b>I</b>
<i>Lavoarele au modalitate de închidere-deschidere a robinetului care să prevină contaminarea mâinilor după spălare (ex.: deschiderea robinetului cu hârtia sau celulă fotoelectrică).</i>	<b>I</b>
<i>Este asigurată metoda de uscare a mâinilor care să prevină contaminarea mâinilor după spălare.</i>	<b>I</b>
<i>Există rapoarte, la nivelul SSPLIAAM/CSPLIAAM, privind verificarea respectării condițiilor de spălare a mâinilor fără risc de contaminare (ex.: deschiderea robinetului cu hârtia sau celulă fotoelectrică).</i>	<b>I</b>
<i>Există rapoarte, la nivelul SSPLIAAM/CSPLIAAM, privind verificarea curățeniei mâinilor personalului medical, cu metode rapide de detectare a nivelului de curățenie.</i>	<b>I</b>



## Hand Hygiene Project: Best Practices from Hospitals Participating in the Joint Commission Center for Transforming Healthcare Project

November 2010

## Section 6

## Guidelines for Hand Hygiene

Issue No 4, April 2011, Section 6  
On behalf of Infection Control Policy Review Group

© NHS Ayrshire and Arran

**Warning - this document is uncontrolled when printed  
Check local intranet site for current version**

# Mesajul ANMCS

- prevenirea infectiilor este **ESENȚIALĂ**  
... **SPALATUL pe MÂINI**  
simplu, ieftin si eficace !

# Mesajul ANMCS

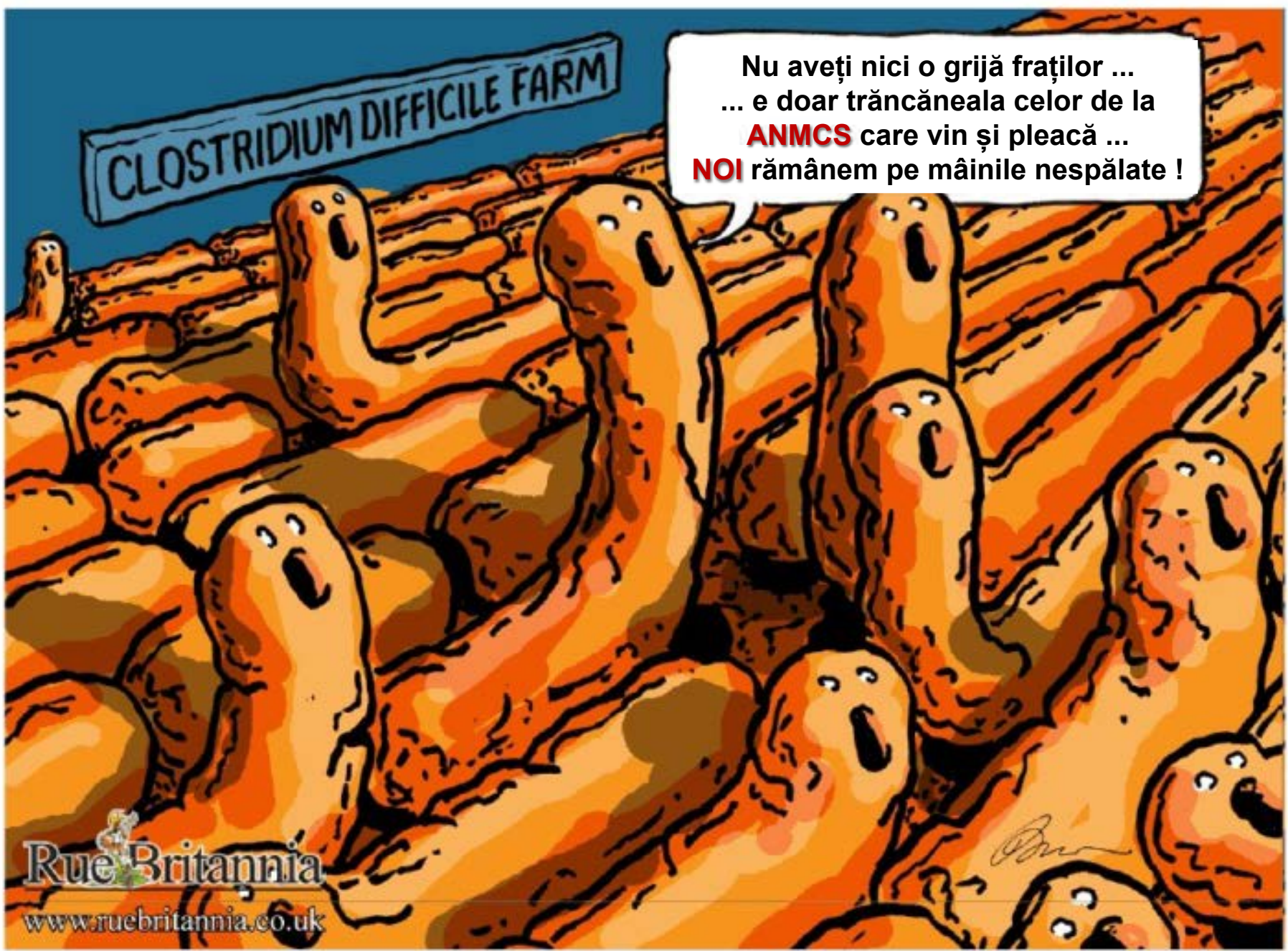
- prevenirea infectiilor este **ESENȚIALĂ**  
... **SPALATUL pe MÂINI**  
simplu, ieftin și eficient !
- monitorizarea **INFECȚIILOR ASOCIATE**  
**ACTULUI MEDICAL**  
se va face strict, permanent !

# Mesajul ANMCS

- prevenirea infectiilor este **ESENȚIALĂ**  
... **SPALATUL pe MÂINI**  
simplu, ieftin si eficace !
- monitorizarea **INFECȚIILOR ASOCIATE**  
**ACTULUI MEDICAL**  
se va face strict, permanent !
  - **SPRIJINUL** nostru este  
total, colegial, necondiționat

CLOSTRIDIUM DIFFICILE FARM

Nu aveți nici o grijă fraților ...  
... e doar trăncăneala celor de la  
**ANMCS** care vin și pleacă ...  
**NOI** rămânem pe mâinile nespălate !





AUTORITATEA NAȚIONALĂ  
DE MANAGEMENT AL  
CALITĂȚII ÎN SĂNĂTATE



# Spălatul pe mâini

**RESPONSABILITATE și RESPECT**

**pentru**

**NOI și PACIENT**